

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

† Aurel Vlaicu.

Sibiu, 15 Septembrie n.

(x) Presimțirea mamei s'a împlinit! Lacrimile de bucurie s'au schimbat în lacrimi de jale și durere.

Când, la serbările jubilar ale Asociațiunii, înainte cu doi ani, mama lui Aurel Vlaicu, o țărăncă simplă din satul Biniț, a zărit întâia dată pe fiul său înălțându-se cu aeroplanul pe Câmpul Libertății dela Blaj, a izbucnit într'un hohot de plâns... Și nu s'a liniștit în sufletul ei, biata mamă, înainte de a-și vedea pe Aurelul iubit coborât de pe aripele acelei paseri măiestre și primejdioase, care era făptura feciorului său.

Treizeci de mii de oameni au aclamat atunci pe eroul cu falnic sbor, care într-o vârstă atât de tină a fost în stare să scrie o pagină de glorie neperitoare în istoria poporului român.

Acum s'a sfârșit...

„Aviatorul Vlaicu — ne vestește din București o telegramă de ieri — a căzut astăzi cu aeroplanul și a rămas mort”.

Primul aviator român, fiu de țărani ardeleni, ajuns mândria unui neam, cade tocmai în momentul, când se pregătește să îndeplinească nouă cuceriri în arta sborului.

Vulturul uriaș dela Biniț n'are să mai plutească d'asupra turnurilor de catedrale și d'asupra culmilor de dealuri, străbătând văzduhul albăstriu și provocând furtuni de entuziasm în mulțimea, care era gata nu odată să strângă la piept și să sdrobească în admirarea și în dragostea sa nețărmurită pe genialul inventator Aurel Vlaicu...

Flăcăii frumoși ai satului său, în cămeșile lor albe și de sărbătoare, nu se vor mai repezi la poarta hangarului, să dea la o parte zăvoarele și să facă loc mașinei elegante și ușoare, a cărei frânghie o țineau în mâni, ca îndată să-i dea drumul, la un semn al lui Aurel...

Mașina lui Vlaicu stă astăzi tristă și părăsită. Sufletul stăpânului său s'a înălțat în regiuni, de unde nu este întoarcere.

Noi însă ne vom închina și mai departe acestui geniu românesc, și vom ingenunchea mereu în fața mormântului, care acopere pe vecie rămășițele pământești ale îndrăznețului sburător Aurel Vlaicu.

Succesele tale, aviator român, vor fi pomenite și recunoscute în istoria aviatice universale și puse alături cu vredniciile celorlalți martiri ai științei...

Ear frații tăi, miile de țărani și cărturari, vor povesti fiilor și nepoților, cum a fost odată ca în povești, un viteaz pui de român, cu ochii ageri, înalt, oacheș, care încăleca uneori pe un cal înaripat și sbura în slava cerului, ca o minune. Și nu se mai zărea din el, decât

un semn mic negru; pe urmă se dădea jos și earăși se înălța de pe pământ. Și tot așa... Până când, într-una din zile, de nou s'a ridicat. Și apoi s'a dus, s'a dus, și — îndărăt n'a mai venit, nici odată.

Despre moartea lui Vlaicu aflăm următoarele amănunte:

Știrea s'gduitoare pentru întreg neamul românesc a fost primită în capitala română Sâmbătă la orele 6 seara (în 13 Septembrie n.), transmisă prin telefon de primarul comunei Băneștii, 6 km. depărtare de Câmpina.

Pe teritoriul comunei Băneștii nenorocitul nostru aviator s'a prăbușit dela o înălțime de 400 de metri cu aparatul său, ale cărui sfărâșături l-au sdrobit, cauzându-i moartea.

Groznică nenorocire s'a întâmplat la orele 5 seara.

Valorosul și îndrăznețul aviator avea de gând să treacă în sbor Carpații, spre a veni la Orăștie, la sărbătorile de ieri și astăzi ale Asociației...

Discurs festiv,

ținut de Preasfinția Sa, Domnul Episcop Ioan I. Papp, la 25 August (7 Sept.) 1913, cu prilejul sfințirii și inaugurării noului local, dedicat școlii diecezană civile de fete cu internat, din Arad.

„Muierile celea înțelepte au zidit case, iară cele fără minte le-au surpat cu mâinile sale”. Pild. lui Sol. 14. v. I.

Stăm în fața unui adevăr mai presus de orice îndoială, că în urma greutăților vieții, comune tuturor muritorilor, nu numai particularii, ci și clasele și societățile omenești și toate neamurile și sămânțele pământului, au ridicat la rangul de sărbători și au prăznuit și prăznesc cu multă mângâiere și îndestulare, cu multă elevare sufletească zilele evenimentelor de bucurie, deci pomenirea acelor zile mari și însemnate din cursul vieții lor, în cari dat le-au fost și dat le este să aibă bucuria mulțumirii de a-și fi văzut întruparea cutărui ideal, a acelor zile din viața lor, în cari și-au văzut realizat scopul ori măcar și numai împlinirea unei dorințe, dela care era și este condiționată ajungerea și întărirea poziției pe terenul vieții publice, sociale și familiare.

Tot mai presus de orice îndoială sustă și acel adevăr că, cu cât scopul propus și realizat este mai ideal, mai sublim și de interes mai general; cu cât dorința sufletului omenească devine și o trebuință indispensabilă spre asigurarea dezvoltării și afirmării individualității sale în cadrul legilor naturale și pozitive; cu cât mai grele sunt și împrejurările vieții, deci cu cât au fost mai multe și mai varii pedecile, cu cari a trebuit să se lupte cineva spre ajungerea scopului urmărit, cu atât mai mare este și bucuria biruinței și cu atât mai instructive devin și zilele de prăznuire a unor atari evenimente de adevărată elevare sufletească.

Cugetându-ne la acestea adevăruri, recunoscute de întreaga omenime fărăosebire de limbă și credință și fărăosebire chiar și de alte condițiuni ale vieții publice; cugetându-ne și la timpurile de restrîns, când viața cetățenească a neamului nostru era redusă la datorințe fără drepturi, iar viața lui bisericească era asemenea unei nopți fără lună și fără stele, unei zile fără soare, deci asemenea pomului fără flori și fără roadă, asemenea și izvorului fără apă; mai cugetându-ne și la zilele veacurilor, când credincioșii bisericii noastre își istoveau puterile în lupta de apărare a limbii și a credinței strămoșești, jertfindu-și nu numai avutul, ci și viața pentru aceste mărgăritare scumpe; dându-ne seamă astfel și de faptul, că de rari au fost în tot trecutul neamului nostru și cât de rari sunt și în veacul de acum zilele noastre de bucurie și mângâiere, zilele noastre de elevare sufletească; dându-ne adevărată zi epohală, o zi de viață și dezvoltare culturală, când putem zice cu psalmistul că: „Acesta este ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa”.

Astăzi adevărat ne vedem ascultată rugăciunea înălțată la tronul părintelui ceresc cu prilejul începerii lucrărilor de edificare a stabilimentelor din dreapta și din stânga noastră, și prin actul sfințirii acum îndeplinite a acestor izvoare de lumină, a acestor foculare de cultură și viață creștinească, vedem realizată nu numai dorința, dar vedem acoperită și trebuința recunoscută și des accentuată în cursul deceniului din urmă atât din partea obștei noastre, cât și din partea reprezentanței legale a clerului și a poporului nostru credincios, ca școala diecezană de fete cu internat, să se strămute și instaleze în alt edificiu, care pelângă condițiile igienice și alte postulate prescrise prin legea regnicolară pentru asemenea școli cu internat și cu drept de publicitate, cum este și școala noastră, să întrunească și condiția de adăpostire a unui contingent mai mare de eleve, decât câte putea adăposti stabilimentul ei de până acum.

În de prisos să repețesc peripecțiile și fazele, prin cari a trecut chestia înființării și deschiderii acestei școli, pentru că acestea le-am atins cu prilejul sfințirii și punerea petrii fundamentale a acestor stabilimente, mult dorite, când totodată am accentuat și necesitatea de a angaja femeia română la opera de premenire a vieții religioase morale și culturale economice a neamului nostru; ci acum, când acest focaluriu de lumină și viață creștinească își deschide porțile și ușile cu do-

rul de a primi și a ocroti între zidurile sale ficele române cu scopul determinat, ca prin instrucție și educație sistematică să le pregătească pentru rolul ce le așteaptă în viața socială, casnică și familiară, va fi de ajuns să ating numai faptul, că aceasta zi de inaugurare a acestui Sion românesc, este pentru noi și pentru viitorul neamului și al bisericii noastre o zi de adevărată elevare sufletească, o zi de sărbătoare națională culturală întocmai așa de însemnată în felul ei, pecăt de însemnată a fost înainte cu un veac înființarea și deschiderea institutului pedagogic și apoi a celui teologic, ceea ce și face, ca în viața și dezvoltarea culturală a acestei dieceze, ziua Duminecii de astăzi să se deosebească precum se și deosebește prin evenimentul petrecut, de zilele celorlalte Dumineci din cursul anilor și veacurilor trecute, întocmai cum veacurile prin puterea căldurii și prin strălucirea razelor sale binefăcătoare, se deosebește de celelalte corpuri cerești.

Însămănțarea rolului, ce are femeia peste tot, și astfel și mama română în creșterea familiei sale, o înțelegem noi toți, cari avem bucuria a constata și a recunoaște, că poziția ce ocupăm în viața publică, avem să-o mulțumim după Dumnezeu maicelor noastre, cari din frageda copilărie ne-au condus la lumina cunoștinței de Dumnezeu și ni-au arătat cărările virtuților creștine.

Însămănțarea zilei și bucuria prăznuirii de inaugurare a acestui focaluriu de cultură, dedicat scumpului odor al mamelor române, nu altcum și trebuința de a da acestor ființe nevinovate creșterea și educațiunea cuvenită rolului ce le așteaptă în viață, și astfel de a conduce și fetele pe cărările înțelepciunii vieții, o va înțelege și aprecia după meritul ei tot omul, care știe și vrea să-și dea, precum și trebuie să-și dea seamă de faptul, că femeia este destinată dela provedință spre întemeierea căminului familiar, care după destinațiunea lui divină constituie și are să constituie cetatea de apărare contra curențelor dușmănoase, prin urmare: familia are să fie sanctuarul curățeniei vieții trupesti și sufletești, ocrotitoare și cultivatoare limbii și a credinței strămoșești, depozitara și conservatoarea datinelor religioase, a portului național și a tradițiilor familiare, nu altcum și propagatoarea și cultivatoare iubirii de neam și de patrie, o însușire aceasta, proprie neamului nostru, care nici nu-și poate închipui iubirea de neam fără iubirea de patrie, întocmai precum nu-și poate închipui viața în trupul fără suflet.

Aceasta fiind destinațiunea femeii și chemarea familiei, oricât de adevărate sunt cuvintele marelui apostol, că „bărbatul este capul mamei”, nu putem neocoti nici adevărul, că soția este ochiul și urechia bărbatului, că femeia este chipul familiei, ea ridică și coboară prestigiul, poate da lustrul și tot ea poate întunece

aureola feții bărbatului, de unde se vede, că soarta bărbatului este în mâna soției sale, întocmai ca și soarta oricărei familii în mâna mamei.

Că aceasta este așa și nu altcum, ne încredințăm din cuvintele sfintei scripturi, în care rolul femeii în familie se descrie în pilde pe cât de scurte, pe atât de caracteristice cu cuvintele: „*Fericii bărbatul mamei, care are în mâna sa soarta mamei. Mamea bărbatului veselește pe bărbatul său și anii lui îi va umplea de pace.*” (Sirach cap. 26. v. 1. 2.) „*Muierile muncitoare cine va afla, mai scumpă este una ca aceasta decât petritele cele de mult preț.*” „*Nu poartă grije de ceea ce are în casă bărbatul ei, când se zăbovește undeva, că toți ai ei sunt îmbrăcați.*” (Pildele lui Solomon d. c. 31 v. 12).

Dar spre caracterizarea deplină a rolului femeii în familie și în societate, este destul să ne provocăm și numai la cuvintele puse în fruntea acestui discurs, — la adevărul recunoscut de toți, că: „*Muierile cele înțelepte au zidit case, iară cele fără minte le-au surpat cu mâinile sale.*” (Același loc, c. 14 v. 1).

În fața acestui adevăr este prea natural, că și femeile române întocmai ca și alte femei, trebuie să înfruntească anumite calități personale și astfel pe lângă cultura intelectuală trebuie să aibă în măsură recerută și cea religioasă morală, fără de care nici cum n'ar putea corespunde misiunii lor frumoase și alese.

Având în vedere această trebuință, va înțelege ori și cine, că dacă am ridicat și capela separată, am făcut asta pentru aceea, ca școala să corespundă întru toate scopului și caracterului ei confesional.

Acum însă, când aceste stabilimente se predau destinațiunii lor, țin de trebuință să repetesc aceea ce am intonat și la începerea lucrărilor de zidire, că ele au să-și mulțumească existența la trei factori principali și anume: Vrednicei Reuniuni a femeilor române din Arad și provincie, care n'a cruțat nici o osteneală pentru a aduna, după putință, ban la ban, întru realizarea idealului avut dela început, — generosului și neuitatului mecenat Vasile de Stroescu, care cu un gest de cea mări înaltă iubire pentru neam a sprijinit mișcarea culturală a acestei reuniuni; iar al treilea factor este dieceza, care s'a angajat nu numai la suplinirea diferenței dintre suma colectată și dintre suma speselor urcate 300.000 (trei sute mii) cor., ci și la conducerea acestei școli cu internat sub ulterioara sa îngrijire.

Observ la acest loc, că în colecta încursă spre scopul zidirii școlii de sub întrebare, este socotită și suma de 31.256 cor., cu care a contribuit institutul de credit și economii „Victoria” din Arad.

Cine cunoaște stările financiare ale diecezei noastre și greutatea, cu cari avem să ne luptăm întru providerea diferitelor trebuințe culturale și administrative; cine mai cunoaște starea ruinată a edificiilor consistoriale și chiar scăderile edificiului reședinței, acela va înțelege că, nu prinosul venitelor anuale ale diecezei au îndemnat sinodul și consistorul eparhial să angajeze dieceza la asemenea jertfă mare, ci numai prisosul dragostei de a promova cultura femeii române și prin acest factor, a promova interesele bine pricepute ale bisericii și neamului nostru.

Ajunși la acest punct nu pot întrelăsa fără să ating, că țin de o urmare a dispoziției providenței divine, că inaugurarea acestei școli se întâmplă chiar în anul acesta, când diferitele elemente ale naturii s'au aruncat cu o furie sălbatecă

asupra diferitelor părți ale lumii, când adevărate ploile torențiale și potopurile urmate din ele, au nimicit iarăși și încă în măsură mai mare decât în anul trecut, sudoarea muncitorului și când fulgerile și trăsnetele au secerat mai multe vieți de om.

Tocmai de aceea trebuie să ne dăm seamă, că urmările ploilor și ale potopului nici un neam nu le simțeste în măsură mai mare decât ce le simte poporul nostru, iar dându-ne seamă de aceasta, coincidența acestei nenorociri cu anul de inaugurare, trebuie să ne servească de îndemn deosebit spre angajarea femeii române la opera de regenerare a stării economice-culturale și religioase-morale a poporului, ca astfel și muieră să conlucre cu tot zelul la delăturarea relelor, cari împiedică bunăstarea și înaintarea lui, între cari rele se numără și luxul ne mai pomenit, care ca o boală lipicioasă s'a extins până și la clasele de jos ale poporului nostru, și care boală se poate asemăna cu fiara numită Vasilisc, care fără să se atingă de om îl omoară numai cu privirea ochilor. (Vezi Cazania Duminecii de astăzi — XII după Rusali).

Combaterea acestui rău fiind luată dela început între problemele de viață și activitate ale On. Reuniunii, va fi obiectul combaterii și în școala noastră, a cărei dezvoltare și susținere este condiționată atât dela ulteriorul sprijin al On. Reuniunii, cât și dela interesul ce-l va dezvolta acum și în viitor clerul și poporul nostru.

După toate acestea aducând tributul mulțumitei și recunoștinței tuturor factorilor și tuturor acelor, cari au sprijinit cu cuvântul și cu fapta și au promovat cu vorba și cu scrisul edificarea acestor așezăminte culturale, rog pe milostivul Dumnezeu, să le răsplătească la toți cu darurile sale cele bogate, iar membrilor și membrilor, cari au trecut din viață fără să-și vadă visul cu ochii, le cer odihnă eternă dela Domnul, precum le-am cerut și în decursul slujbei din sf. biserică.

Și acum cătră Tine Doamne, Dumnezeul părinților noștri, ridic ochii inimei mele și mulțumind cu umilință, că ne-ai învrednicit să ajungem cu pace încheierea lucrului. Te rog cu osârdie, ca ceea ce am binecuvântat și am sfințit astăzi aici, Tu să binecuvintezi și și să sfințești cu darurile cele bogate, ca astfel aceste așezăminte să fie izvoare de lumină, și viața creștinească a fiicelor neamului nostru ca și prin ele să se promoveze viața religioasă, culturală și economică spre înflorirea neamului, întărirea bisericii, promovarea iubirii de limbă și de patrie și spre mărirea numelui Tău, căci „*Vrednic ești Doamne a lua mărirea cinstea și puterea, că Tu ai creat toate și prin voia Ta sunt și s'au zidit.*” (Apocalip. c. 4. v. 11). Amin.

Noul partid parlamentar. Pe ieri, Duminecă, a fost convocată ședința de constituire a partidului contelui Andrássy. Mulți deputați din partidul independist au intrat în tabăra contelui, — fapt care produce multă indispoziție în cercurile 48-iste.

Convocarea dietelor provinciale în Austria. „Wiener Zeitung” publică în numărul său de azi patentă împărțită, prin care se convoacă dietele provinciale: în Salzburg pe 17 Septembrie, în Austria de jos, Tirol și Vorarlberg pe 23 Septembrie, în Craina pe 24 Septembrie, iar în Gôrz și Gradisca pe 1 Octombrie. Pentru dieta din Galiția nu s'a luat încă nici o hotărâre. După o telegramă din Viena în cercurile parlamentare se afirmă că Reichsratul va fi convocat pe 15 Octombrie.

Sfintirea școlii de fete din Arad.

De mult se simtea necesitatea înființării unei școli românești superioare de fete în părțile aradane, unde părinții români, vrând nevrând, își trimiteau fiicele la școlile străine dela Arad, Timișoara, Lipova și alte orașe din apropiere și depărtare.

Acum, în sfârșit, cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor buni, s'a ridicat un nou altar, menit să facă educația morală, religioasă și națională a viitoarelor soții și mame române din ținutul Aradului.

Solemnitățile, împreunate cu sfintirea și inaugurarea acestui așezământ, au decurs în conformitate cu programul anunțat.

Duminecă dimineața la orele 9 s'a început sf. liturgie, oficiată în catedrala aradană, prin însuși P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp cu mare asistență și în ființa de față a unui public numeros, din care făceau parte și câteva familii distinse din România. Dl V. Stroescu, ilustrul mecenat, fără al cărui ajutor clădirea școlii ar fi trebuit amânată pe mulți ani, n'a putut participa la serbări.

Terminată sf. liturgie, P. S. Sa episcopul, urmat de cler și popor, în frunte cu comitetul Reuniunii femeilor române aradane, s'au îndreptat spre edificiul școlii, unde a făcut sfintirea apei, urmată de actul stropirii și sfințirii tuturor apartamentelor institutului. P. S. Sa era asistat de arhimandritul Augustin Hamsea, protosinodalul Roman Ciorogariu, cinci protopopi și mai mulți diaconi.

Salele de învățământ, sufrageria, capela institutului, dormitoare, grădina și curtea spațioasă au produs cea mai bună impresie asupra celor prezenți.

În curtea școlii, după oficierea serviciului, P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp a ținut o remarcabilă cuvântare, care o publicăm în fruntea numărului de astăzi al zărilor noastre.

La această cuvântare a răspuns d-na Sofia Beles, prezidenta Reuniunii femeilor, cu următorul discurs:

„În numele „Reuniunii femeilor române din Arad și provincie” aduc mulțumita noastră P. S. Sale părintelui episcop Ioan I. Papp și diecezei gr.-or. române a Aradului, pentru că a ascultat dorința ferbinte a acestei reuniuni și cu jertfe considerabile aduse până aci și primite asupra și pentru viitor au făcut posibilă întruparea marelui ideal, pentru care s'a înființat și viează această reuniune, înființarea pe temeiuri solide a școlii civile gr.-or. române de fete din Arad.

În numele aceleiași reuniuni mulțumesc ilustrului domn Vasile Stroescu, acest mecenat nelăsat de neamul nostru românesc, care prin darul său cu adevărat princiar a facilitat și accelerat înfăptuirea acestui așezământ cultural, preasfânt nouă, femeilor române din Arad și provincie.

Mulțumesc tuturor acelor doamne, domnișoare și domni, cari îndemnați prin iubirea lor de neam au dat ascultare apelului nostru și au contribuit cu sprijinul material ori cu munca lor neprihănită la ridicarea acestui scump altar sfințit în numele culturii naționale românești.

Mulțumesc în special și Onorabilului institut de credit și economii „Victoria” din Arad, care a contribuit pentru zidirea acestei școli cu suma de peste 30 mii de coroane.

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie astăzi își vede visul cu ochii. În orașul acesta mare și înfloritor, la marginea apuseană a neamului românesc, ca un turn de pază, ca o bastion de neînvinge se înalță această școală de fete, care prin cultura românească a femeii române va da generațiilor viitoare cea mai puternică armă în lupta pentru apărarea ființei românești și pentru păzirea acestui hotar etnic apusean al neamului nostru împotriva ori căror invaziuni de înstrăinare.

Credința în Dumnezeu, iubirea mai pe sus de toate a neamului românesc cu toate condițiile de existență și prosperare a ființei sale distincte naționale, crăstarea, căsnicia, modestia și toate moravurile cele bune, ca singurele temelii ale unei societăți sănătoase, care e menită să săvârșască lucruri mari pilduind jertfa pentru ideal în serviciul civilizațiunii umane universale: să fie principiile conducătoare ale acestui altar de cultură, iară noi femeile române din Arad și provincie încălzindu-ne de iubirea acelei nouă cetăți închinată idealului nostru românesc, mai vârtos să ne întărim în gândul nostru de a grăbi cu ardoare și mai mare în viitor întru sprijinirea lui spre mărirea lui Dumnezeu și spre mângăierea iubitelui nostru neam, pentru a cărui fericire s'a ridicat această școală.

Așa să facem, așa să ne ajute Dumnezeu!

La orele 2 d. a. s'a dat banchetul, aranjat de comitetul Reuniunii femeilor în

sala hotelului „Crucea albă”. Au participat aproape 200 de persoane.

S'au rostit vorbiri: P. S. Sa episcopul a toastat în sănătatea Maestății Sale împăratului și regelui Francisc Iosif I.; arhimandritul Hamsea pentru episcopul diecezei Aradului; protosinodalul Ciorogariu pentru comitetul Reuniunii de femei; protopopul din Boroșineu, I. Georgia pentru primarul Varjassy al orașului Arad și pentru inspectorul reg. școlar Kehrner, cari asemenea erau prezenți la serbări; dl St. C. Pop, deputat, a vorbit pentru corpul didactic al școlii; i-a răspuns dl V. Stanciu, directorul institutului, închinând pentru întemeierea școlii; inspectorul școlar Kehrner, zicând că bună starea țării noastre atarnă dela cultura tuturor popoarelor ce o locuiesc, închină pentru prosperarea noului așezământ cultural din Arad.

La propunerea P. S. Sale episcopului, nainte d'a se ridica banchetul, s'a trimis dlui V. Stroescu, următoarea telegramă:

„Biserica vie din dieceza Aradului, întru unită la inaugurarea școlii de fete, Vă aduce omagiile de mulțumită și recunoștință pentru princiarul dar.

Papp,
Episcopul Aradului.”

Din prilejul serbărilor au sosit telegrame de felicitare dela fruntașii neamului și dela diferite corporațiuni.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu a trimis următoarea telegramă:

Sibiui. — La inaugurarea școlii superioare de fete și la închinarea ei măreței sale destinațiuni, felicitându-Vă cordial, implor și eu binecuvântarea Cerului asupra fundatorilor și a celor ce se vor împărtăși de binefacerile ei.

Ioan Meșianu,
Mitropolit.

Au mai felicitat cu depeșă și scrisori: P. S. Sa episcopul Caransebeșului Dr. Miron E. Cristea; Reuniunea de femei din Brașov și din comitatul Hunedoarei; corpul profesoral din Brad; d-nii: Pavel Rotariu, P. Cosma și doamna, A. Barseanu, O. Ghibu, P. Truta, Dr. Mihali, prof. Precup, Reuniunea învățătorilor români din Banat ș. a.

Astfel, fără șgomot și fără pompe prea mari, s'au dat destinațiunii lor clădirile nouă, în care se adăpostește școala română superioară de fete a Aradului.

Sfintirea școlii din Vaidei.

— Raport. —

Vaidei este un sat mare, cu peste 1600 de locuitori, sat de „scăneni”, cum le place să-și zică, cu oameni frumoși, voinici, cu dare de mână și în parte covârșitoare de confesiunea ort. română.

Școala cea veche era din toate punctele de vedere necorespunzătoare. De aceea atât organele bisericii, cât și ale statului au cerut să se zidească altă școală.

Astfel s'a ridicat școala nouă, cu trei sale de învățământ spațioase și cu o bună locuință pentru învățător. Inaugurarea școlii s'a făcut Duminecă în 18/31 August a. c.

Multă răbdare și multă abnegație s'a cerut, până s'a zidit clădirea școlii noastre.

Amintesc îndosebi munca desfășurată de părintele Zaharie Tilișca. Sfinția sa, pentru a duce lucrul la bun sfârșit, a apelat la bărbății noștri de seamă, la d-nii Dr. Vlad, I. Lăpădat, protopopii Domșa și Lupas, Dr. Ghibu, Dr. Muntean și alții, cari s'au grăbit și au întins mână de ajutor, au venit în mijlocul poporului sau pe altă cale au stăruit, și în sfârșit după câțiva ani s'a înfăptuit planul de a se ridica o școală, care va fi de aci înainte podoaba satului nostru.

Actul sfințirii școlii a fost oficiat de P. O. D. prot. Domșa, asistat de 5 preoți. După sfințirea apei dl protopop ținut o pătrunzătoare vorbire, în care îndeamnă poporul să țină cu tărie la sf. noastră biserică și la școala românească, cari sunt scutul și mântuirea neamului.

Despărțământul din Orăștie al Asociațiunii a fost reprezentat prin Dr. O. Sglimbea și inv. Paicu, care țin o frumoasă și instructivă prelegere despre pomărit. La fine se impart multe broșuri între popor.

După sfințire s'a aranjat un banchet, la care au luat parte mulți preoți și învățători din jur.

Seara a fost producțiune teatrală. Tinerimea din Vaidei, sub conducerea învățătorului Voina, a jucat bine piesa teatrală „Sărăcie lucie”, care combate luxul, ce bantue și în părțile acestea.

Producțiunea a fost deschisă prin un cuvânt de deschidere, de cătră inv. Voina, prin care dovedește, că înțelege pe deplin rostul școlii confesionale.

Coresp.

Din România.

Cătră armată. Principele moștenitor *Ferdinand*, comandantul suprem al armatei, a dat următorul ordin de zi:

Ostași! În momentul în care părăsesc comanda de căpetenie a armatei de operațiuni, imi este o datorie sufletească să arăt ofițerilor, subofițerilor și trupeii adâncile și viile Mele mulțumiri.

Vă întorc acasă, unii în garnizoanele voastre, alții la ocupațiile voastre pașnice, toți însă cu simțământul că v-ați făcut datoria cu sfințenie și că ați contribuit ca țara voastră să iasă mărită în ochii lumii întregi.

Prin avântul vostru voios la mobilizare, prin puterea voastră de rezistență și abnegație în timpul marșurilor grele și lungi, prin disciplina ce ați arătat în tot timpul campaniei, v-ați dovedit demni de încrederea ce prea înaltul și Marele vostru căpitan și Rege pusese în voi.

Purtarea voastră camaraderescă și jertfelnicia față de greaua și cruda boală ce a cuprins mulți dintre voi și a stăns atâtea vieți pline de nădejde, vă dă un nou drept la dragostea și respectul superiorilor voștri.

Amintirea acestor victime va rămânea neștearsă în inimile noastre.

Ostași! Despărțindu-mă astăzi de voi, o fac cu adâncă mulțumire pentru timpul petrecut în mijlocul vostru, mulțumire care se întemeiază pe strânsele legături de dragoste și încredere ce ne unesc în frumoasa noastră oștire.

Comandantul de căpetenie al armatei:
Ferdinand, Principe al României.
Dat la Zimnicea, 22 August 1913.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Convoc conferența învățătoarească treilunară din protopresbiteratul *Agnitei* pe *Duminecă* în 15/23 Septembrie a. c. la 9 ore a. m. în biserica gr.-or. rom. din *Agnita* cu următorul:

PROGRAM:

1. Invocarea Duhului Sfânt.
2. Deschiderea și constituirea conferenței.
3. Temă din aritmetică: Cunoașterea fracțiilor zecimale în mod intuitiv (adunarea), lecțiune practică cu elevii din cl. a IV., lucrată de A. Cichindelean, I. Porcea și Ios. Gligor, și predată de unul dintre ei care va fi designat în conferență.
4. Temă din limba maghiară: Conversațiune cu elevii din cl. a VI. despre regele *Bela* al IV-lea, ținută de inv. D. Comșa N. Bugneriu și I. Preda, și anume de cele ce va fi designat în conferență.
5. Consultare asupra proximei conferențe cercuale.
6. Alegerea unui membru în comisiunea permanentă.
7. Satorirea programului pentru proxima conferență treilunară.
8. Încheierea conferenței.

La 2 ore d. a. participare la adunarea generală a despărțământului „Asociațiunii” și seara la 8 ore la producțiunea teatrală.

Agnita, 28 August 1913.

Ioachim Muntean
protopop.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Onorați membri ai despărțământului *Agnita* al „Asociațiunii”, constatător din comunele cercului administrativ al *Agnitei*, precum și toți sprijinatorii culturii românești se invită la:

Adunarea cercuală,

ce se va ține în 15/23 Septembrie a. c. la 2 ore d. a. în biserica ort. română din *Agnita* cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
 2. Raportul secretarului.
 3. Raportul casierului.
 4. Se aleg 2 comisii:
- Pentru cenzurarea rapoartelor de sub
3, și Pentru înscrierea de membri și
area taxelor
5. Disertații.
 6. Rapoartele comisiunilor alese sub
pct. 4.
 7. Alegerea comitetului pe un nou
period de trei ani.
 8. Eventuale propuneri.
 8. Închiderea adunării, apoi vizitarea
expoziției de manufacturi femeiești în școală,
ear seara la 8 ore producțiunea teatrală și
dins în sala hotelului „Agnita”

Agnita, 10 Septembrie 1913.
Ioachim Muntean *Ioan Radu*
dir. desp. secretar.

Cronică pedagogică.

Jean Paul ca pedagog.

de Dr. C. Papuc, Săcele.
(Urmare).

Ce binefacere imprăstie veselia unui copil, în zile de tristețe, la încercări grele, la mâni. Cu atât mai mult femeia casei. „Adese stă în puterea ei să depărteze printr-un gest vesel, cu un singur cuvânt prietinesc, indispoziția ce a înălțat pe ai casei! E cunoscut că *Licurg*, legislatorul spartan, a ridicat în casa sa un altar răsului și veseliei. La o dispoziție veselă inima se umple de puterea voinții, ideile sunt mai active. De aceea mamele n-au decât să promoveze această fire și dispoziție la fete”.

E nevoie de o educație specială pentru femeile *geniule*? se întreabă pedagogul german la finea acestui tratat (§ 100). Nu! Educația obicinuită să aibă loc și la ele, pentru că fantazia lor are indispensabilă nevoie de un balast, de un contrapond. Geniale sunt spiritele dotate bogat, ridicate deasupra celorlalte, ele nu pot fi schimbate esențial prin educație, ci au să fie ferite numai de primejdioasele aberațiuni.

Femeia genială n'are nici decum privilegiul de a-și neglija datoriile casnice. Astfel de mamă are datoria imperioasă de a-și educa perfect ficea, — dacă are. „Un poet sau artist poate să-și exprime idealul său atât în strâmă școală a Țărilor de jos, cât și în orizontul ridicat al celei italiene; de ce să nu poată și o femeie genială să-l manifeste în bucătărie și în odaia copiilor. Impreunarea dotării geniale, cu menirea naturală, eată ce e frumos la femeie”!

Jean Paul, ca pedagogul aristocrației, ne dă îndigări și despre creșterea nobililor, a prinților și prințeselor. Fără a intra în amănuntele acestei educații, amintim că ceea ce are să năzuiască și să evite — după învățătura despre educație — o *prințesă*, se concentrează în: o ținută și înfățișare ireproșabilă, în o cultivare a minții și a inimii prin citirea lecturilor alese. Calitățile ei sunt: decența, cinstea, demnitatea, delicatetea, blândețea și gângășia. „Eu cred — se exprimă pedagogul nostru — că o gingășie și curăție ideală a sufletului femeiesc, nicăieri nu se poate așa de frumos desvolta, ca tocmai pe tron (la prințese), după cum florile cele mai frumoase înfloresc pe culmile munților” (Lev. IV. 5 § 101).

De mai mare importanță e educația unui *prinț*. Condițiile și cerințele speciale, pe cari trebuie să le întrunească un viitor domnitor, presupun un educator superior. Acesta să ferească pe prinț de influențele stricăcioase și periculoase din punct de vedere moral, a damelor de curte, deasemenea să-l țină departe de păreri diferite curente și partide, ce caută să se valideze la palat. O balansare a augustei mlădie între aceste influențe, ar avea consecințele cele mai nefaste.

De aici n'are să urmeze că prințul va fi lipsit de cunoștințele necesare poziției de mai târziu. Desigur simțământul înaltei sale probleme va fi infiltrat pe încetul și nu prea de vreme, nici într-un mod solemn.

Cerințele culturii prinților au fost adesea exagerate.

Pe cultivarea caracterului să se pună mai mult pond. Iar trăsătura cea mai însemnată a acestui caracter să fie *bunătatea*. O înbrățisare a tot felul de științe și arte nu se poate pretinde dela un prinț, dar un gust și o dragoste pentru știință în general, poate să capete și el.

Ca ceva natural și îndreptățit apare pentru un viitor domnitor instrucția militară. Dar războiul are să fie adus totdeauna în legătură cu jalea cea mare și urmările lui nefaste. A purta războiul din cauza ambiției personale, e dureros și condamnat. Prințul trebuie să știe din istorie, că gloria cea mai mare nu se câștigă prin fapte războinice; și că există o altă vitejie cu mult mai înaltă decât a luptătorului: cea morală.

Călătoriile servesc ca întregire a culturii prințului. Ele n'au să înceapă prea de vreme. Mai ales se recomandă viitorului domnitor o cunoștință temeinică a țărilor sale și a raporturilor ei, înainte de toate.

O normă morală de importanță capitală pentru situația și poziția înaltă a prințului e și ținerea și împlinirea parolei date. Dar tema cea mai însemnată a unei educații princiere e: a deschide inima lui la g'asul adevărului.

În fine relevă *Levana* (V. § 102) ca datină greșită, faptul că la un moment anumit profesorului de până aci al prințului, care nu era nobil — i se designează ca urmaș un guvernor sau succesor de nobleță, ale cărui vederi și scopuri diferite amenință să distrugă opera celui dintâiu.

(Va urma).

NOUTĂȚI.

Apropiere între români și ruși. Din Petersburg se anunță, că știrea despre vizita principilor români la familia țarului este deplin sigură. Principele moștenitor *Ferdinand* cu fiul său *Carol* vor petrece șase zile la *Crim*. Cu ocazia acestei vizite prințul *Carol* se va fida cu marea ducesă *Tatiana*, a doua fiică a țarului.

Comisarul guvernului și sârbii. Ziarele sârbești *Zastava* și *Branic* au atacat pe comisarul *Ioanovici* pentru motiv că s'ar fi amestecat pe nedrept în supravegherea administrației averii patriarhatului sârbesc.

Drept electoral pentru femei. În programul noului partid al contelui *Andrássy* se cuprinde un punct, care asigură femeilor dreptul de a lua parte activă în viața comunală și legislativă.

Peregrinare la Mănăstirea lui Sofronie. În ziua de Sânta-Măria mică 8/21 Sept. se serbează cu o deosebită evlavie hramul bisericii și al fostei Mănăstiri din Cioara. Se va face procesiune, după usul din trecut, la biserica veche, „Mănăstire lui Sofronie”, marele apărător al legii străbune și fiu al comunei. Vor servi mai mulți preoți sub conducerea părintelui protopop *Sergiu Medeanu*. Credincioșii din comunele, cari vor participa la serbarea înălțătoare, sunt înștiințați, că serviciul divin se începe la 8 ore dimineața. Cei cari se ocupă cu pictarea de icoane în stil oriental ori cu pregătirea de vestimente bisericești, sunt rugați să ne pună la dispoziție modele sau să-și trimită reprezentanți. Cioara de jos, la 9 Sept. n. 1913. *Constantin Oancea*, preot.

Adunare de preoți. Reuniunea preoților sași luterani din Ardeal și-a ținut adunarea generală în 9 și 10 Septembrie la Sighișoara. În urma invitării reuniunii, a participat la ședințe și profesorul dela universitatea din Heidelberg, Dr. *Niebergall*, care a ținut o cuvântare despre teologia practică.

Holera în Ungaria. Mai multe cazuri de holeră s'au ivit și în Budapesta. Cercetarea bacteriologică a constatat, că este vorba în adevăr de holeră asiatică. — În comitatul *Bereg* au fost până acum 60 de cazuri din care mai mult de jumătate s'au sfârșit cu moarte. Epidemia s'a arătat și în comitatele *Timiș* și *Caraș-Severin*. În comuna *Deliblat* s'au bolnăvit de epidemie numeroase persoane, care în cea mai mare parte au și murit. Ardealul, până acum, e scutit de epidemie.

Dela universitatea din Budapesta. Ziarele din capitală scriu, că la facultatea de teologie a universității budapestane nu s'a prezentat la înscriere până astăzi nici un seminarist român, — în urma conflictelor ivite la sfârșitul anului școlar trecut.

Se înșală cu desăvârșire. Ziarul „*Budapesti Hirlap*” de Joi afirmă, că dacă ar îndrăzni cineva din Ardeal să treacă frontiera românească într'un automobil cu tricolorul unguresc roșu-alb-verde, cu greu s'ar mai întoarce neinsulțat acasă, căci românii din țară — zice șovinistul nostru, — „de sigur ar conștiga steagul acesta, făcând purtătorului său și alte neplăceri”. — Confratele se înșală. E lucru cunoscut, cum reuniunile maghiare din București la toate ocaziile festive poartă tricolorul lor, cântă melodii patriotice, ca bunăoară cântecul lui *Kossuth Lajos* și marșul lui *Rákocy*, fără ca bucureștenii să le aibe habar din pricina steagului și a cântărilor.

Universitate în Ierusalim. Congresul sionist din Viena, care și-a terminat acum lucrările, a ales un comitet pentru a studia chestiunea înființării unei universități în orașul Ierusalimului.

Portul Pompei. Se anunță din Roma, că în apropierea lincei ferate, la o depărtare cam de un kilometru dela mare, s'a descoperit vechiul port al orașului Pompei.

Jocul miresei. O tină și frumoasă mireasă în Pennsylvania a dansat în ziua nunții sale de șapte sute de ori cu oaspeții invitați, în considerare că după un vechiu obicei mireasa e îndatorată să joace cu orice persoană care plătește un dolar. Datina din Pennsylvania nu este o specialitate americană. Astfel de obiceiuri se găsesc și la noi la români, precum și în vechea provincie franceză *Bretania*. Cine voeste să participe la serbările unei nunți bretonne, adevă la masă și la dans, are să plătească 3 franci. Taxa aceasta este stabilită exact, nici mai mult, nici mai puțin, fie pentru săraci, fie pentru bogați.

Nou tunel. Opera monumentală a tunelului Simplon în timpul cel mai scurt va primi un concurent. Elvețienii au de gând să construiască în Alpii răsăriteni un tunel, în scop de a înlesni circulațiunea trenurilor. Planul acesta se va desbata zilele acestea în consiliul federal din Bern.

Bărbatul ideal. Domnișoara *Mary Boazman* descrie, într'o revistă engleză, firea bărbaților. Omul ar crede, scrie între altele dșoara *Mary*, că poetul și scriitorul ar fi bărbatul cel mai ideal. Adevărul este tocmai din contră: artiștii și scriitorii sunt ființele cele mai capricioase; și seamănă, durere, în acest punct cu noi femeile. Actorii și muzicanții, egoiști aproape fără excepție, prea adeseori sunt grobiani cu soțiile lor. Greșala medicului stă în faptul, că nu vede în consoarta sa, decât totdeauna un pacient. Slăbiciunea profesorului, zice tot dșoara *Mary*, este că în toate chestiunile vrea să fie mai cuminte, decât nevastă-sa. Bărbatul negustor e de obicei un om sec. Nici militarii, nici sportșmanii nu-s mai buni; ei numai în mijlocul societății își arată politețea cu femeile lor. O singură ocupațiune merită laudă: ocupațiunea marinarului. Marinarul este bărbatul ideal; tunelul de pe mare îi oțelește nervii și inima. Dar în deosebi imprejurarea, că marinarul lipsește adeseori din căminul familiar, îl face să fie un bărbat excelent, el de câteori se întoarce acasă, știe să prețuiască bunătățile vieții familiare. — Dșoara *Mary Boazman*, cum se vede, este o persoană foarte cuminte.

Teatru în Sibiu. *Fata marinarului*, jucată Sâmbătă și Duminecă, este cea mai nouă lucrare a compozitorului *Iarno*, autorul operetelor *Fata pădurarului* și *Fata muzicantului*. Fetele acestea trei, ale lui *Iarno*, sunt ființe vesele, drăguțe și harnice, și — ceea ce e de remarcat la o operetă — nici una dintr'insele nu este certată cu morala și cu bunul gust. Iubitorii de muzică vieneză și de valsuri plăcute la auz au avut ocazie să se delecteze la opereta *Fata marinarului*, care ca libret și muzică nu stă cu nimic îndărătul surorilor sale de mai nainte. Succesul a fost complet. — Astăzi, Luni, se dă *Asaltul*, dramă în 3 acte de *Henri Bernstein*; Marți se joacă: *Sulamit*, operetă. Începutul la orele 7 și jumătate.

O rectificare.

Primim următoarele:

Onorată Redacțiune!

Vă rog respectuos a da loc în prețutul D-voastră ziar, următoarei rectificări: Domnul Dr. Romul Boilă, directorul despărțământului *Dicioșânmartin* al „Asociațiunii”, în raportul său către comitetul central, apărut în „*Transilvania*” Nr. IV—V. 1913, despre activitatea despărțământului în cursul anului 1912, la pct. III. *Reuniuni*, pag. 302, a raportat, că Reuniunea femeilor de religiunea gr.-ort., și gr.-cat. din comitatul Târnavei-mici, înființată la 1908, dispune de o avere de 2441 cor. 50 fil.

În interesul adevărului înă simt datorat a aduce la cunoștința onoratului public, că averea acestei Reuniuni cu finea anului 1912 face 5725 cor. 10 fil., și nu 2441 cor. 50 fil. cum greșit s'a raportat.

Ar fi de dorit, ca la compunerea rapoartelor oficiale cei chemați să binevoiască a-și lua informațiuni exacte și din loc competent, ca acelea să corăspundă totdeauna adevărului.

Primiți scl.

Dicioșânmartin, la 10 Sept. 1913.

Văd. Aneta Zehan n. Popp
prezidenta reuniunii.

Cărți și reviste.

Simbolul credinței din cuvintele și înțelesul sfintei scripturi, de *G. Joandrea*. Lucrare aprobată de Ven. Consistor diecezan din Caransebeș. Brașov, editura librăriei Ioan I. Ciureu, 1913. — Un vol. de 124 pag. Preț 2.50 cor. și porto 20 fil.

Poezii și proză de *Nicoleanu, Carlova* și *Stamati*. O publicație, 350 pagini, îngrijită de *G. Bogdan-Duică*. Trei dintre cei mai puțini cunoscuți scriitori români sunt înfățișați publicului într'o excelentă ediție critică. Ed. „*Minerva*”, inst. de arte grafice. Preț 1.50 lei.

Din Biblioteca teatrală, edată de Societatea fondului de teatru român, au apărut în editura librăriei Ioan I. Ciureu în Brașov numerele 36, 38 și 39. Conțin: *Zoe*, comedie într'un act, de *Yves Mirande*, preț 24 fil.; *Invingeri strălucite*, de *G. Courteline*, piesă într'un act, localizată de *Horia-Petra-Petrescu*, preț 30 fileri; *Micul mincinos*, comedie în 2 acte, localizată de *Bujorel*, preț 30 de fileri.

Nr. 697/1913

(251) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna **Hărăstăș** protopresbiterat Turda, se escrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar 600 coroane din repartitia pe popor, iar restul de 600 coroane s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădina în natură.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform legii în vigoare la oficiul protopresbiterat al Turzii.

Cel ales pe lângă celelalte îndatoriri este obligat a instrui elevii în cântările bisericesti, a prevedea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceea cei care doresc a fi aleși să se prezinte în sfânta biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoscuți poporului.

Hărăstăș, la 25 August 1913.

Comitetul parohial român gr.-or.

George Mergian,
paroh.

Gregoriu Muntean,
notar.

I. Murășianu,
protopop.

Sz. 2712/1913.

(248) 2—2

Arverési hirdmény.

Szebenvármegye **Sebesláz** község elad a „Coasta rea” nevű erdőrezséből 36.0 k. hold területen található, mintegy 2536 m. 3-re becsült tölgyfát (melyből 761 m³ haszonfa 1522 m³ tűzifa és 253 m³ ág és galyfa) nyilvános szóbeli árverésen folyó évi október hó 12-ik napján d. e. 9 órakor **Sebesláz** község irodájában.

Kikiáltási ár, melyen alul a fa nem adatik el 6000 kor. azaz Hat ezer korona.

Bánatpénz 600 korona.

Zárt írásbeli ajánlatok melyek a fenti bánatpénzt és azon nyilatkozatot tartalmazzák hogy árverező magát, az árverési feltételeknek aláveti a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadtnak.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételek és becsjegyzék az árverés napjáig **Sebesláz** község irodájában és a székessehesi m. kir. jár. erdőgazdagságnál betekinthetők.

Szászsebes, 1913. szeptember 4-én.

A j. főszolgabíró szabadságon:

Grosz
jár. szolgabíró.

Nr. 626/1913

(245) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din **Curtuiuşul-mic** (Kiskörtvélyes), protopresbiteratul Cetateade-peatră se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul e: 200 cor. dela comuna bisericască, din repartitie pe popor; 100 cor. ajutor dela P. V. Consistor arhidiecezan, iar restul de 900 cor. ajutor cerut dela stat; grădina și cvarțir deplin corespunzător în natură.

Concursul este instruit cu documentele recerute să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Lăpușul-unguresc, (Magyarlápós) 20 August 1913.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului „Cetateade-peatră” în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 877/1913

(252) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr.-ort. română din comuna **Gusu** (Kisludas), protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental solvibil din cassa bisericești în 3 rate egale, 600 cor., restul salarului este votat dela stat.

2. Cvarțir în edificiul școlii.

3. Grădina școlii spre folosință.

4. Lemne capătă în rând cu locuitorii comunei o soarte, având a plăti comunei taxa anuală prescrisă în fiecare an, a și-le tăia și aduce acasă pe speșele sale proprii.

Alesul este obligat a merge în Dumineci și sărbători regulat la biserică și a cânta cu elevii răspunsurile liturgice; a cultiva grădina de pământ și legume cu școlarii fără altă remunerație.

Înainte de alegere să se prezinte în vre-o Duminecă, ori sărbătoare în biserică poporului, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și a face cunoștință cu poporul.

Cererile instruite conform normelor din vigoare sunt a se înainta în termenul fixat oficiului protopopesc în Mercurea.

Gusu, din ședința comitetului parohial ținută la 25 August v. 1913.

Ștefan Medeașan,
președinte.

Ioan Rusu,
notar.

Am văzut

Avr. S. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 454/1913

(235) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale din **Gelmar** și **Măgura**, tractul Orăștiei, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. La școala din comuna Gelmar 160 cor. din repartitie dela popor și restul de 1040 cor. după recerintele legii școlare din a. c. să cere dela stat și e în perspectivă a se acorda îndată ce postul va fi ocupat, pe care însă la cazul de denegare, parohia nu se obligă al solvi.

Cvarțir liber în edificiul școlii, relut de grădina, iar 50 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.

2. La școala din comuna Măgura 400 cor. salar din repartitie culturală dela biserică, cvarțir în natură și lemne pentru încălzit, iar restul de 800 cor. s'a cerut dela stat, care însă la caz de denegare, parohia nu se obligă al solvi.

Cei aleși la aceste posturi sunt îndatorati a ține strana și instrua pe elevi în cântările bisericesti, a conduce copii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei cântările liturgice.

Concurenții sunt obligați a se prezenta într-o Duminecă ori în vre-o sărbătoare pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Vor fi preferiți cei care vor putea forma un cor. Doritorii au a-și așterne rugărilor instruite conform legii din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Orăștie, la 16 August v. 1913.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Orăștiei în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 11,248 Plen. 1913.

(247) 2—3

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan gr.-or. român din Sibiu, dă în întreprindere pe 6, eventual pe mai mulți ani

„Hotelul Orient”

din Sibiu, Piața Hermann Nr. 8, zidit cu tot confortul din nou cu 60 camere pentru pasageri, mobilate cu mobila cea mare, locuință pentru hotelier, pentru personalul de serviciu și Restaurant, toate provăzute cu încălzire centrală, garaje pentru automobile, și alte aparținente necesare, ghețar etc. — cu începere din 1 Decembrie 1913, eventual 1 Ianuarie 1914.

Oferenții să-și înainteze ofertul la subscrișul Consistor până la 15 Octombrie 1913, arătând condițiunile sub cari vor să ia hotelul în întreprindere.

Oferte închise, sigilate și provăzute cu timbru de 1 cor. se pot face și separat numai pentru hotel, sau numai pentru Restaurant.

Oferenții vor depune vadiu de 2000 coroane garanție, iar celce rămâne antreprenor va întregi vadiul la suma egală cu 1/2 arândă anuală, în hârtii de valoare acceptabile, ori libel de depunere, care va rămânea în cassa consistorului până la expirarea contractului, având antreprenorul dreptul la interese.

Ofertele se deschid la 3 zile după expirarea termenului și în acest timp se va decide asupra ofertelor intrate, respective se va alege arândatoarele.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhidiecezan, ținută la 22 August (4 Septembrie) 1913.

Consistorul arhidiecezan
ort. rom. al Transilvaniei.

Nr. 503/1913.

(226) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Vima-mică** (Drăgavilma), biserică din jos, devenită vacantă prin moartea parohului Grigorie Roman, întâmplată la 1/14 Iunie a. c., se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă, pe lângă observarea dispoziției § ul 26 din regulamentul pentru parohii.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Lăpușul-unguresc, la 2/15 August 1913.

Oficiul protopopesc gr.-or. al tractului „Cetateade-peatră” în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Locuință frumoasă

în fața soarelui etajul I., 4 odăi și
culină Bahngasse Nr. 5. Informa-
țiuni la dl Ștefan Moga, Sibiu.

(250) 1—3

Aviz.

☞ Să sprijinim arta română. ☜

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agărbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 81—

(Agărbiciu—Sz. Egerbegy.)

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fl.

Legat cor. 3.50 + porto 30 fl.

Favoritul mijloc de înfrumusețare a damelor din elită este

CREMA-MARGIT

a lui Földes.

Această pomadă de obraz o folosește în toată lumea multe milioane de dame, fiind pe baza cercetărilor științifice cel mai nou produs de cremă pentru obraz, și după afirmarea renumiților chemici e cel mai bun și nestricăcios mijloc pentru înfrumusețarea și rafinarea obrazului, cu cel mai rapid și sigur efect.

În restimp de vre-o câteva zile dispar toate creștele, linițele, petele de ficat și toate spușele.

b) (91) 6—7

Crema Margit a lui Földes

înfrumusețează nu numai obrazii, ci îi îngrijește și scutește de toate influențele anotimpului, a soarelui și a vântului.

Contra imitațiilor se vă feriiți! — Se află în toată lumea

Un borcănel costă 1 și 2 cor. Săpun Margit 70 fl. Padră Margit cor. 1.20.

Expediții postale prin producător:

Coloman de Földes,
farmacist în ARAD.

Se află în Sibiu la: Carl Frisch, Fabricius Guido, Meltzer Gusztáv, Meltzer Parfumerie, I. C. Molnár, Moscher Károly drog., Müller Károly drog., Pischl Károly. În Agnita: Wilhelm Frühligh. În Sighisoara: A. W. Lingner. În Mediaș: Ubert József.

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” **I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —

Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(90) 14—

== Spriginiți industria română. ==

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.